

Kodanike kaitsmine elavhõbedasaaste eest

Nõukogu võttis 25. aprillil 2017 vastu määruse elavhõbeda ja selle ühendite inimtekkelise heite ning õhku, vette või pinnasesse viimise kohta.

Elavhõbe on väga mürgine aine, mis kujutab endast, sealhulgas kalades ja mereandides leiduva metüüelavhõbeda kaudu, ülemaailmset ja olulist ohtu inimeste tervisele, ökosüsteemidele ja elusloodusele.

Uus määrus tagab inimeste kõrgetasemelise kaitse ja piirab elavhõbedaga seotud tegevuste ja protsesside tekitatud saastet.

Selleks kehtestatakse kõnealuse määrusega ELi tasandil meetmed ja tingimused, et kontrollida ja piirata:

- elavhõbeda, elavhõbedaühendite ja -segude kasutamist, ladustamist ja nendega kauplemist;
- elavhõbedat sisaldavate toodete valmistamist, kasutamist ja nendega kauplemist;
- elavhõbeda kasutamist hambaamalgaamis,
- ning tagada elavhõbedajäätmete sobiv käitlemine.

Tegevused nagu elavhõbeda kaevandamine, elavhõbeda kasutamine toodetes, tootmisprotsessides ning käsitööstuslikus ja väiksemahulises kullakaevandamises, kivisöe põletamine ja elavhõbedajäätmete käitlemine võivad olla selle ohtliku aine heite ja keskkonda viimise allikaks, mille tulemuseks on oht keskkonnale ja tervisele.

Taust ja järgmised sammud

Komisjon esitas oma ettepaneku, millega tunnistatakse kehtetuks ka määrus (EÜ) nr 1102/2008, 2. veebruaril 2016.

Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 14. märtsil 2017. Kuna nõukogu on nüüd selle seisukoha heaks kiitnud, võib määruse avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* pärast seda, kui Euroopa Parlamendi president ja nõukogu eesistuja on õigusakti allkirjastanud, ja see jõustub 20 päeva pärast selle avaldamist.

Uus õigusakt tagab suurema õigusselguse ja läbipaistvuse ning seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018, asendades määruse (EÜ) nr 1102/2008.

Rahvusvaheline mõõde: Minamata konventsioon

Elavhõbe võib õhku või vette heitmisel või sattumisel liikuda edasi pikki vahemaid. Seetõttu ei saa EL üksi tagada oma kodanike tervise tõhusat kaitset elavhõbeda negatiivse mõju eest. Elavhõbedasaastega tuleb võidelda ka rahvusvahelisel tasandil.

Uus määrus käsitleb seda küsimust, sisaldades sätteid, mis võimaldavad liidul ja selle liikmesriikidel heaks kiita, ratifitseerida ja rakendada Minamata elavhõbedakonventsiooni. Määrusega tagatakse, et ELi õigus on selle konventsiooniga kooskõlas.

Minamata konventsioon, mis võeti vastu 10. oktoobril 2013. aastal Kumamotos (Jaapan), on õiguslikult siduv leping, millega kehtestatakse õiguslik raamistik elavhõbedasaaste vähendamiseks kogu maailmas. Praegu toimub konventsiooni ratifitseerimine allkirjutanud riikides ja piirkondlikes organisatsioonides. EL ja selle liikmesriigid on võtnud kohustuseks see ratifitseerida ning praegu rakendatakse vajalikke meetmeid selle tagamiseks.

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus \(EÜ\) nr 1102/2008](#)
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus elavhõbeda kohta \(Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoht\)](#)
- [Komisjoni ettepanek](#)
- [Minamata Convention website](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press